

Hva kan reiselivsnæringen bety for utviklingen av lokalsamfunnet?

Ole Michael Bjørndal
November 2023, Sundvolden

Hva gjør vi?

Reiselivets omdømme og posisjon

Tall og fakta om reiselivsnæringen

Her er de viktigste faktaene om reiselivsnæringen i Norge. Finn tall og statistikk knyttet til sysselsetting, verdiskaping, lønnsomhet, markeder og mye mer.

f t in e s

↓

Oppdaterte tall og fakta om norsk reiseliv

- Sysselsetting →
- Lønnsomhet →
- Verdiskaping →
- Antall reiseliv i din kommune →
-
-

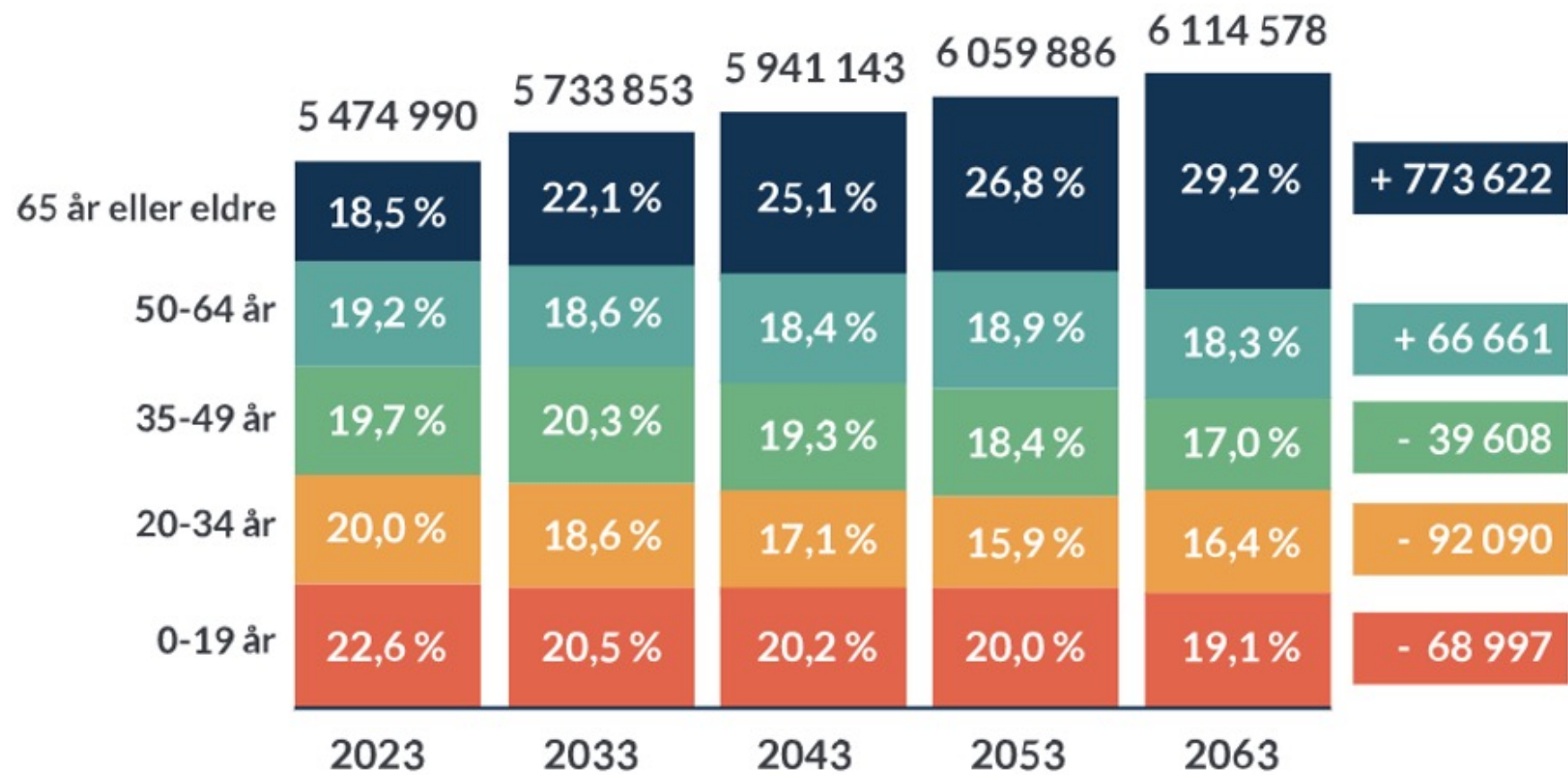
→

Rapporter og analyser fra NHO Reiseliv:

- NHO Reiselivs medlemsundersøkelse (12.mai 2023) →
- Rapport: Norsk reiseliv før, under og etter pandemien →
- Rapport: Ringvirkninger av havfisketurisme (2022) →
- Klimarapport for reiselivet (2021) →
- Rapport: Reiselivets verdi - destinasjonsanalyse (2019)
- Rapport: Reiselivsnæringens verdi

Bred og klok rekruttering

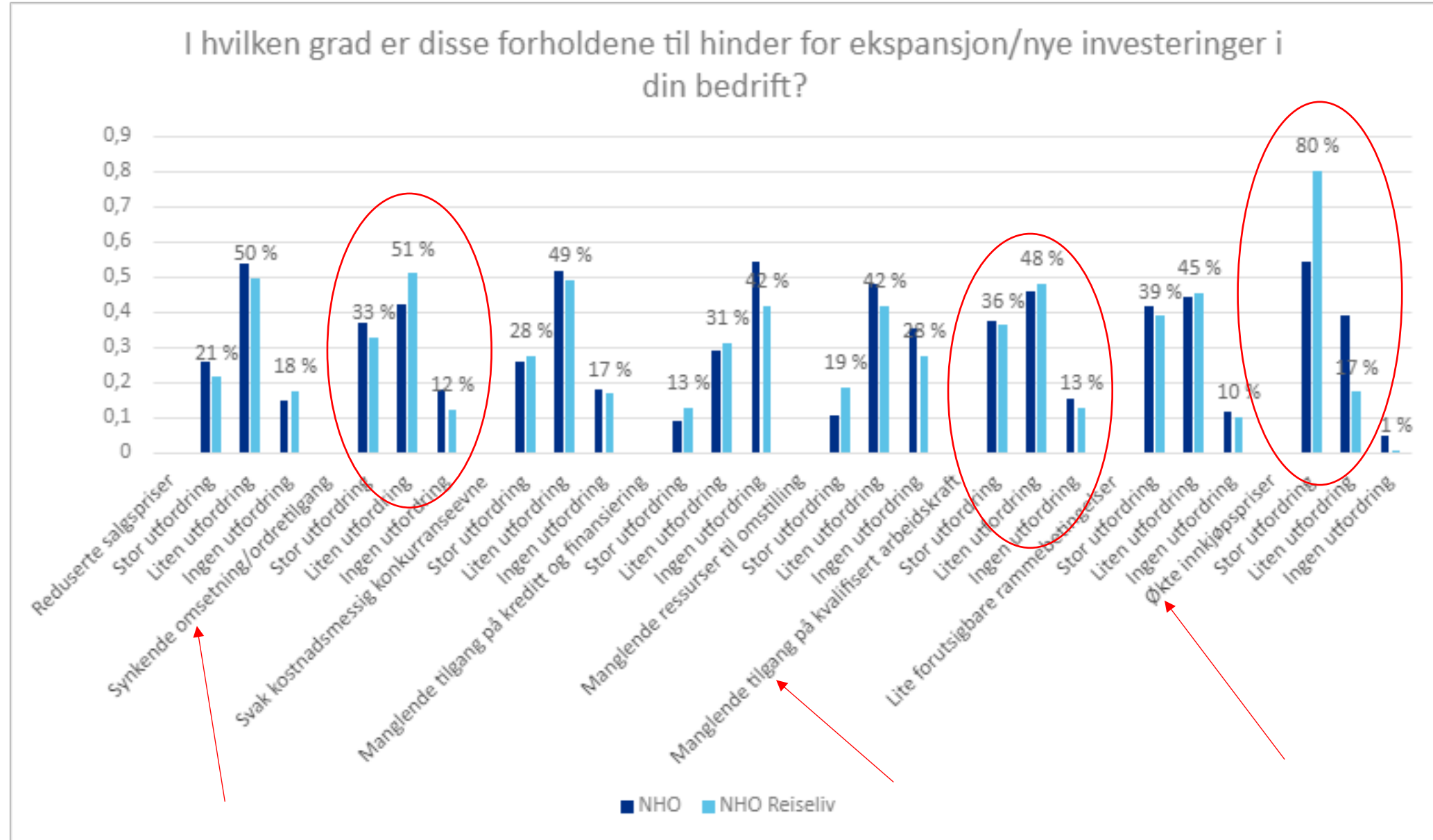

Styrke bedriftenes økonomi

Økte innkjøpspriser er den soleklart største utfordringen

Eierbeskatning

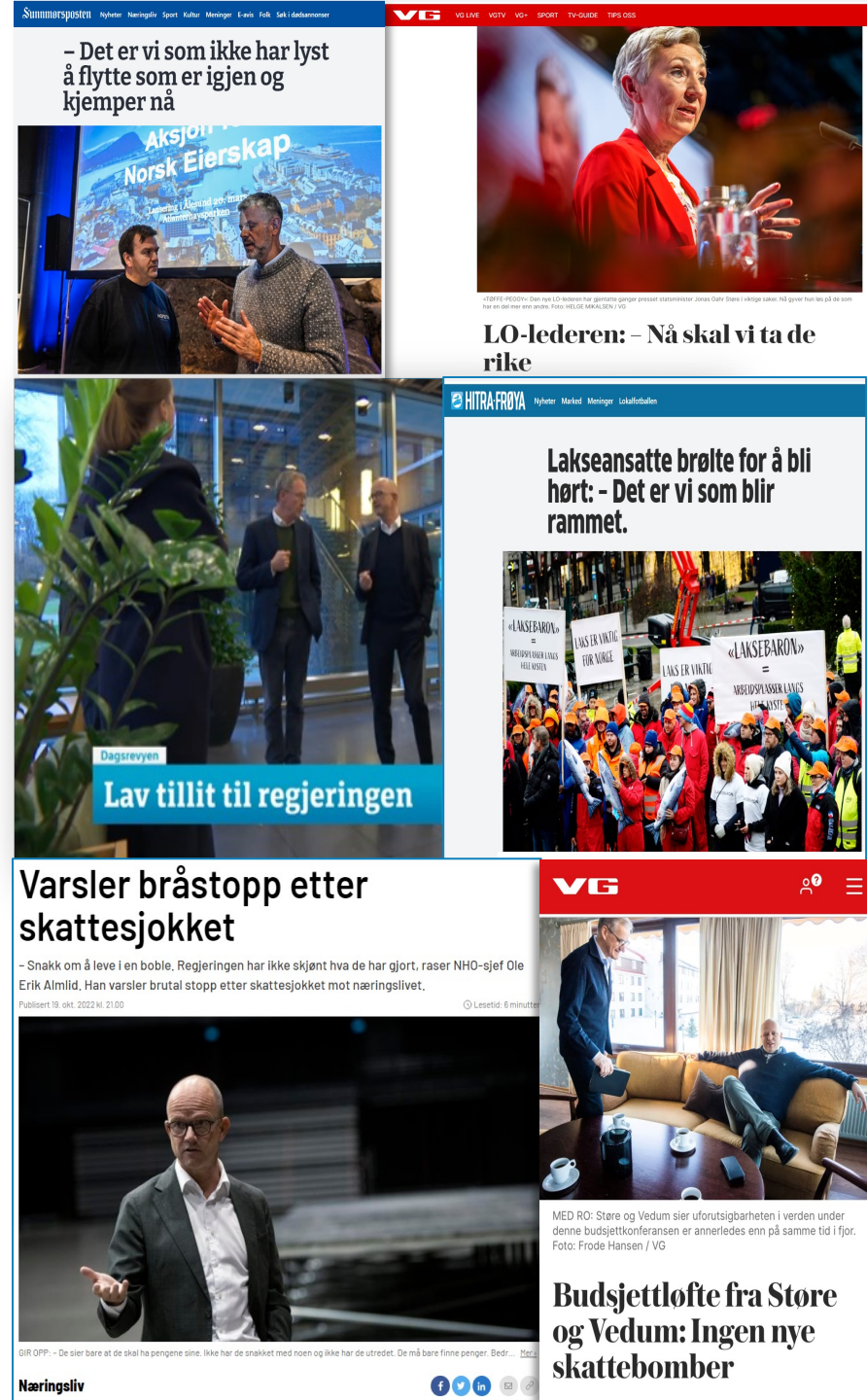
Lokalt- og privateide bedrifter er ryggraden i Distrikts-Norge

OPPFORDRING FØR VALGET: - Mitt tips til de som skal fylle kommunestyresalene rundt om i landet etter lokalvalget i september er: Legg til rette for bedriftene og eierne deres. De gir liv til bygd og by, sier NHO-sjef Ole Erik Almlid.. Foto: Jan Atle Stang, NHO

Bakgrunn og problemstillinger

- Eierbeskatningen har økt betydelig og privat eierskap i Norge har vært under press de seneste årene.
- Sterke signaler fra medlemmene om at eierbeskatningen i Norge er belastende og hemmer mulighetene for investering og vekst i virksomhetene.
- Manglende forståelse for verdien av privat eierskap. Behov for å øke kunnskapen om eierskapets rolle, sammenheng mellom eierskap, lokalsamfunn og verdiskapning i Norge.
- Fire typer privat eierskap i Norge. Strategien rettes i første omgang inn mot industrielle eiere og direkte eiere av små og mellomstore bedrifter.

To hovedgrep

Bedre rammebetingelser for privat eierskap i Norge

- Økt gjennomslag i vårt politiske arbeid for privat eierskap
- Dagens nivå på eierbeskatningen må ned

Strategien vil i stor grad bygge på etablerte posisjoner og standpunkter i NHOs politikk for privat eierskap. Vi vil vektlegge en revitalisering av hvordan vi arbeider med privat eierskap.

Norgesvinduet Svenningdal

Ny sjef i familiebedriften

Fjerde generasjon Arntsberg har fått sjefsjobben ved Norgesvinduet Svenningdal.

STIAN FORLAND
stian@nho.no
477 36 168

– Jeg har hele tida kjent på at denne jobben ved Norgesvinduet var ei utfordring jeg ville ta. Jeg har stor motivasjon for jobben, men det var ikke selvsagt at det skulle bli slik, sier Stian Arntsberg.

Ranværingen Knut Gullsen har de seks siste årene vært administrerende i Norgesvinduet Svenningdal, men i vinter tok han over jobben som eifood of resource planning i Frey i Mo i Rana. Nå er Stian Arntsberg daglig leder ved Norgesvinduet Svenningdal, og han er fjerde generasjon i sjefstolen i denne bedriften.

Flere generasjoner

– Jeg kjenner på en stolthet

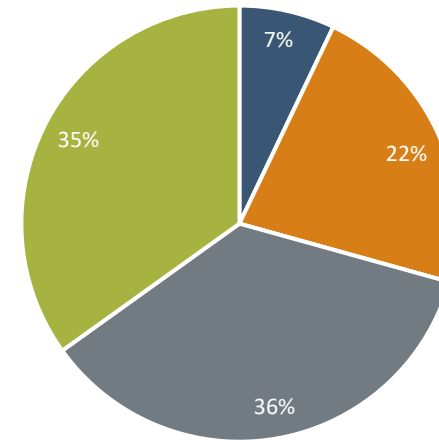

Et informert offentlig ordskifte

- Økt kunnskap
- Styrket omdømme
- Synliggjøre betydningen av privat eierskap
- Øke forståelsen for hvordan eierbeskatningen påvirker mulighetene for privat eierskap i Norge

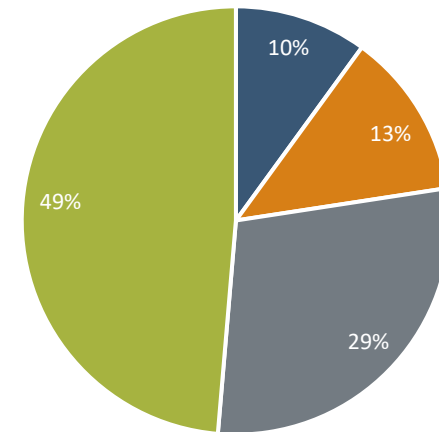
Private eiere bak 35 prosent av verdiskaping i næringslivet

- Private eiere og utenlandske eiere står for omtrent like mye av verdiskapingen i næringslivet
- 2021 var det første året hvor utenlandske eiere stod for mer av verdiskapingen enn private eiere
- Det offentlige står for 22 prosent av verdiskapingen
- Halvparten av Fastlands-Norges verdiskaping er eid av private eiere
- Utenlandske og offentlige eiere har stor eksponering mot oljerelatert virksomhet
- Lokalt eierskap utgjør 63 prosent av privat eierskap

Verdiskaping i norsk næringsliv fordelt på eiertyper i 2021.

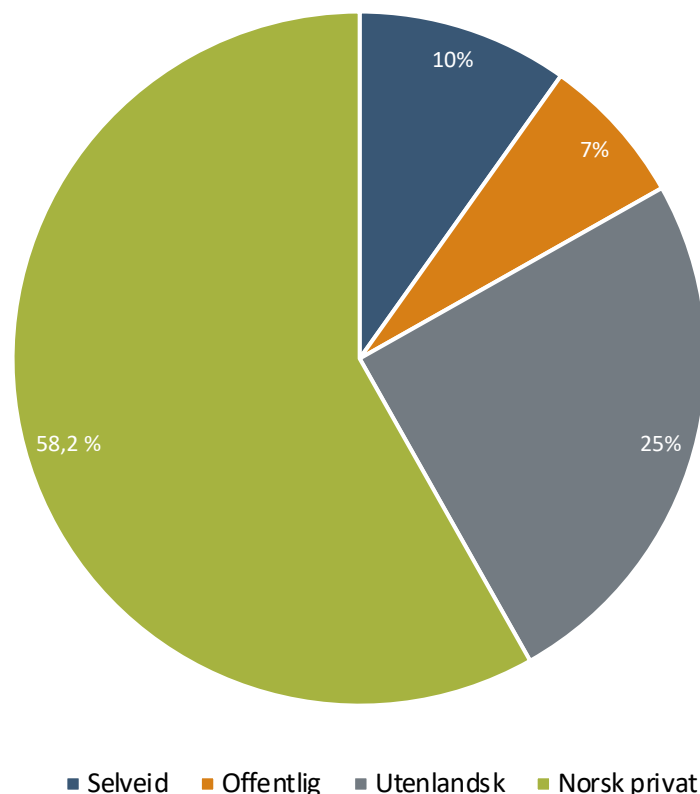
■ Selveid ■ Offentlig ■ Utenlandsk ■ Norsk privat

Verdiskaping i norsk næringsliv fordelt på eiertyper i 2021 ekskludert operatører innen olje- og gassutvinning

Personlige eierskap er enda mer betydelig for sysselsetting

Figur 2: Sysselsetting i norsk næringsliv (eksklusive helseforetak og finanssektoren) fordelt på eiertyper i 2021

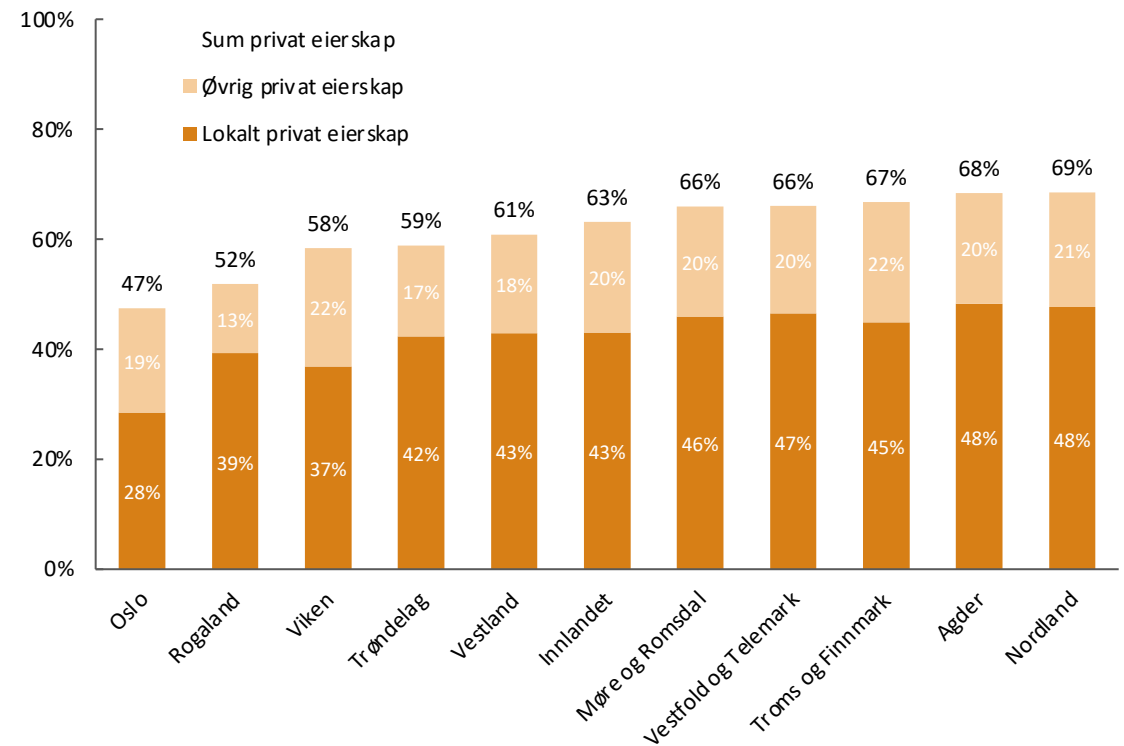

- Norske private eiere bak 58 prosent av sysselsettingen i næringslivet
- Offentlig og utenlandske eiere har høyest verdiskaping per sysselsatt
 - Næring
 - Størrelse
- Lokalt eierskap utgjør 2/3 av privat eierskap
 - 39 prosent av arbeidsplassene i Norge er lokaleid

Geografisk fordeling av personlig eierskap

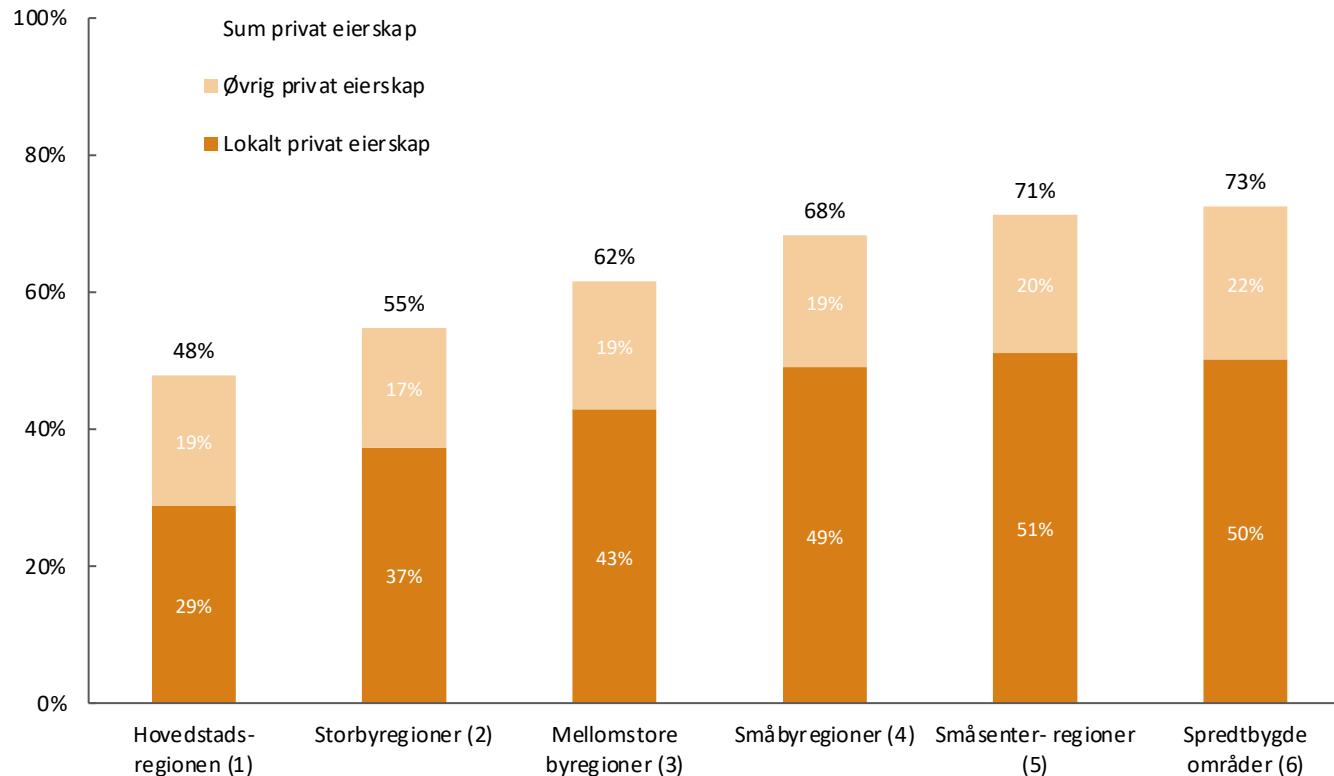
- Private eiere mest til stede i I Nord-Norge, Agder, Vestfold og Telemark, Agder og Møre og Romsdal
- Private eiere er minst tilstede i:
 - Oslo, Rogaland, Viken og Trøndelag
 - Generelt lavere andel i storbyregioner
- Som andel av verdiskaping skiller Nordland, Møre og Romsdal og Troms og Finnmark seg ut med høy andel privat eierskap
 - Særlig høy lokalandel i M&R og Nordland
- Oslo, Viken og Rogaland har særlig lavt privat eierskap målt som andel av verdiskaping
 - Rogaland ekstra lav på grunn av mye olje og gass

Figur 5: Personlige eieres andel av total sysselsetting i ulike regioner i 2021

Lokalt eierskap er viktigere i distriktene

Figur 6: Personlig eierskaps andel av sysselsetting innen ulike sentralitetskategorier i 2021

- Jo mindre sentral kommune, jo viktigere er lokalt eierskap for sysselsetting
- Private eiere bak 48 prosent av sysselsetting i storbyene
- 73 prosent av sysselsetting i minst befolkede kommunene
- Lokalt eierskap er viktigere jo mindre sentralt
- Øvrig privat eierskap er stabilt på tvers av sentralitet

Kommunenes beste venn

Trendene er med oss

Alle kommuner trenger folketall

356: 40% har nedgang

Bygge samfunn gjennom bo- og besøkslyst

Reiselivskommuner =
bolyst + vekst!

Fjord/kystkommune

Fjellkommune

Folketallet 1950: 2119

Svakere folketall i mange kommuner

Folketallet 1950: 1431

Helårsturisme gir helårsarbeidsplasser

Befolkningsvekst gir grunnlag for velferdsløsninger

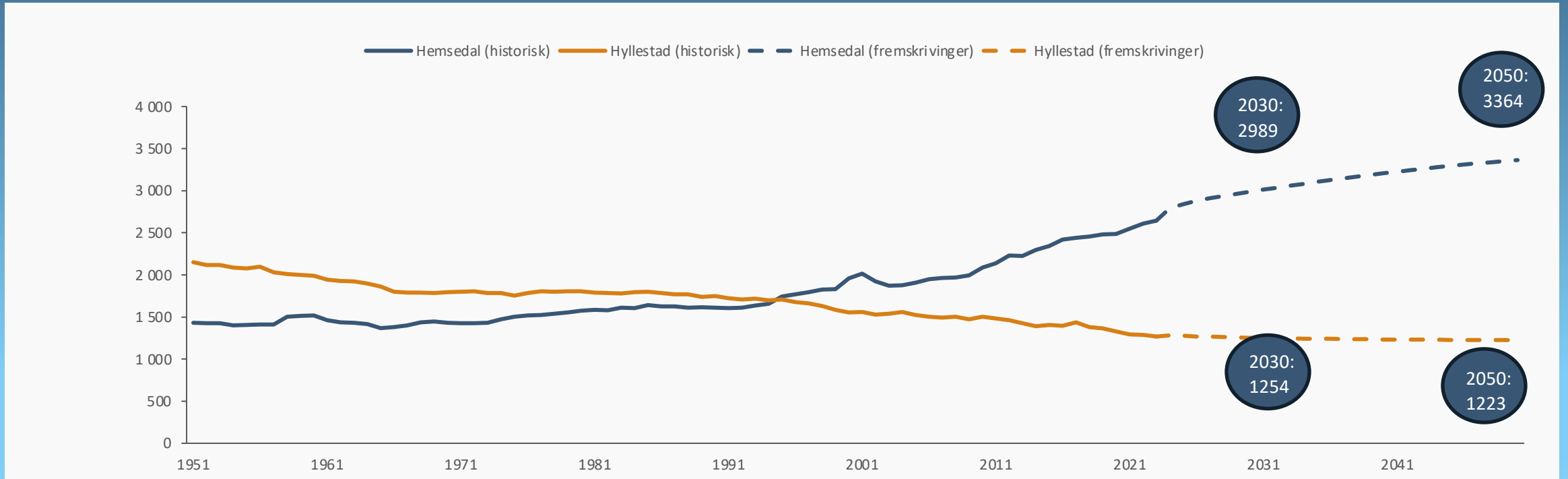

Demografisk utvikling

Historisk og fremskrevet befolkningsutvikling

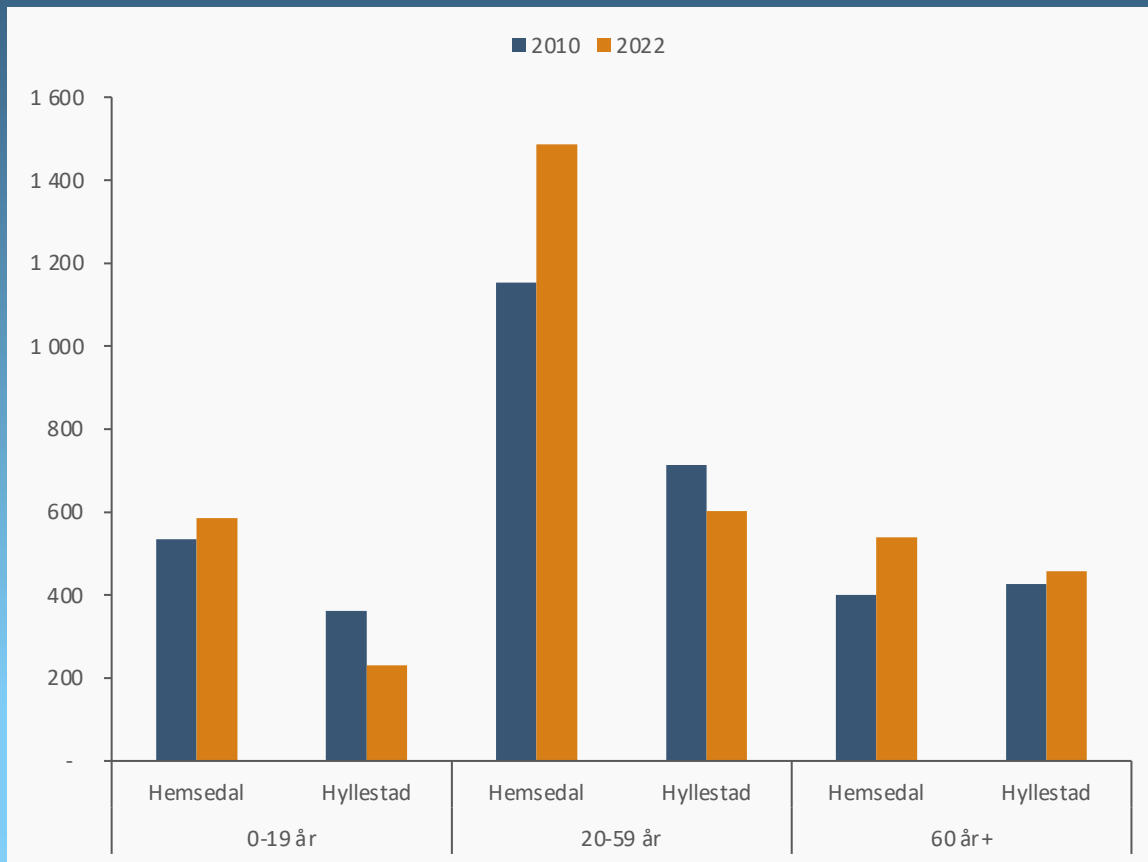
Hemsedal: + 35% (siste 15 år)

Hyllestad: - 20% (siste 15 år)

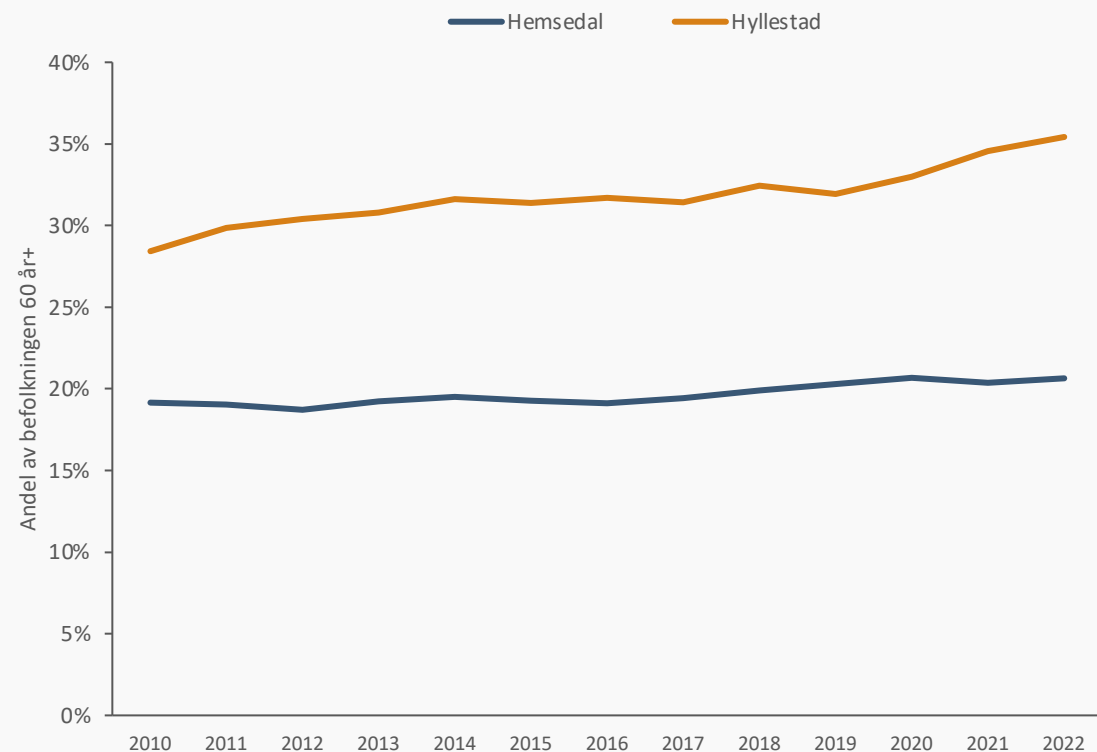

Kilde: SSB (06913 og 13600). Fremskrivingene er fra hovedalternativet (MMMM).

Utvikling i alderssammensetning

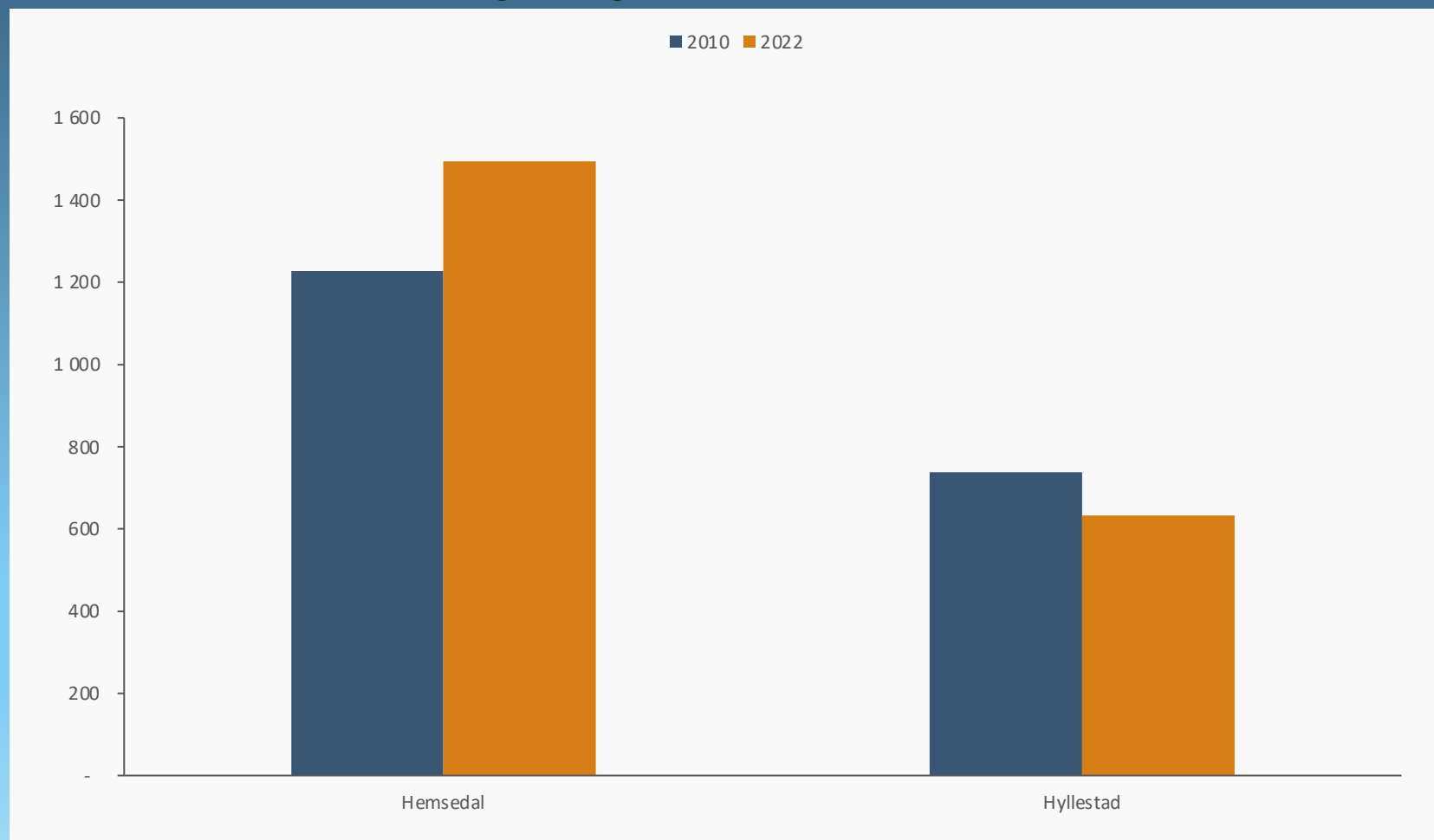
Andel av befolkningen på 60+

Kilde: SSB (07459)

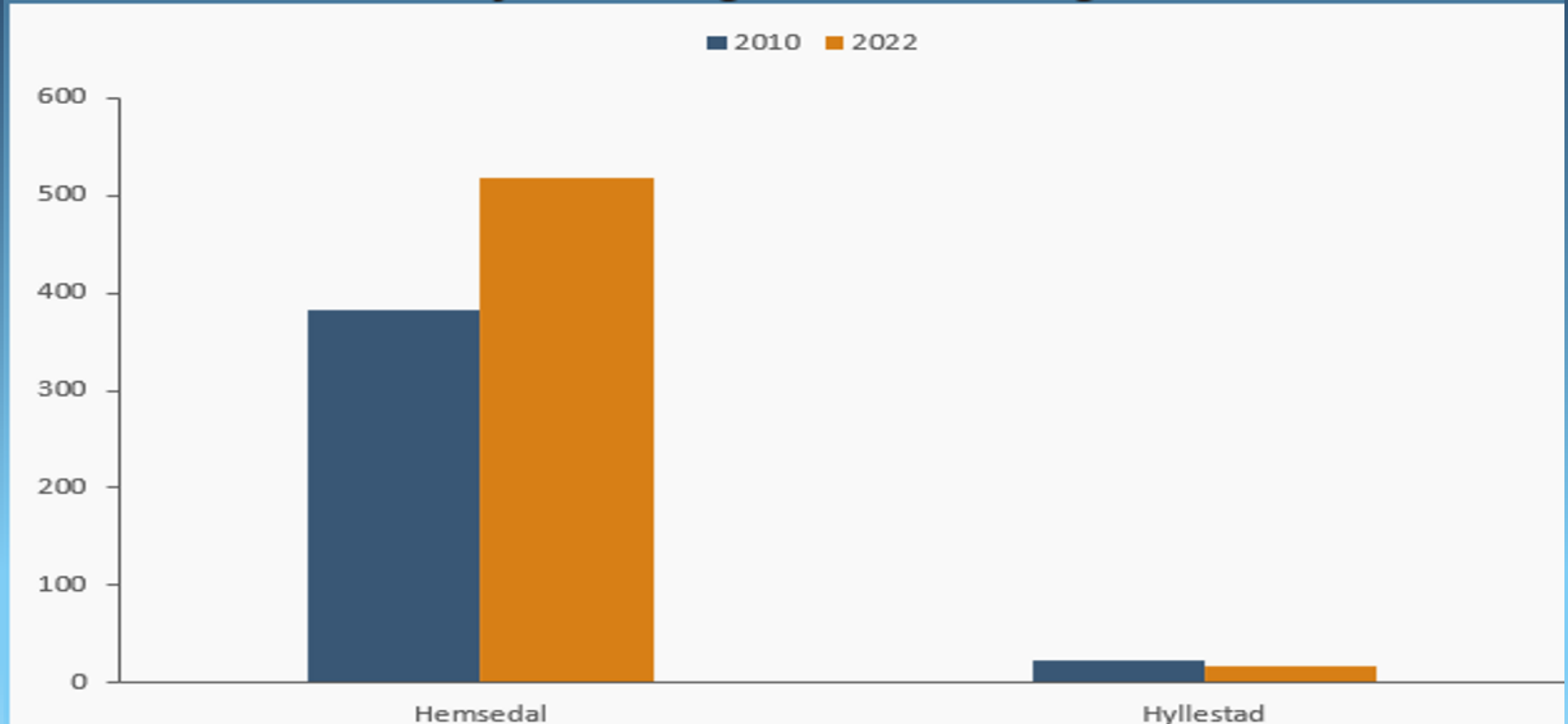
Utvikling i total syssestelling

Privat og offentlig sektor

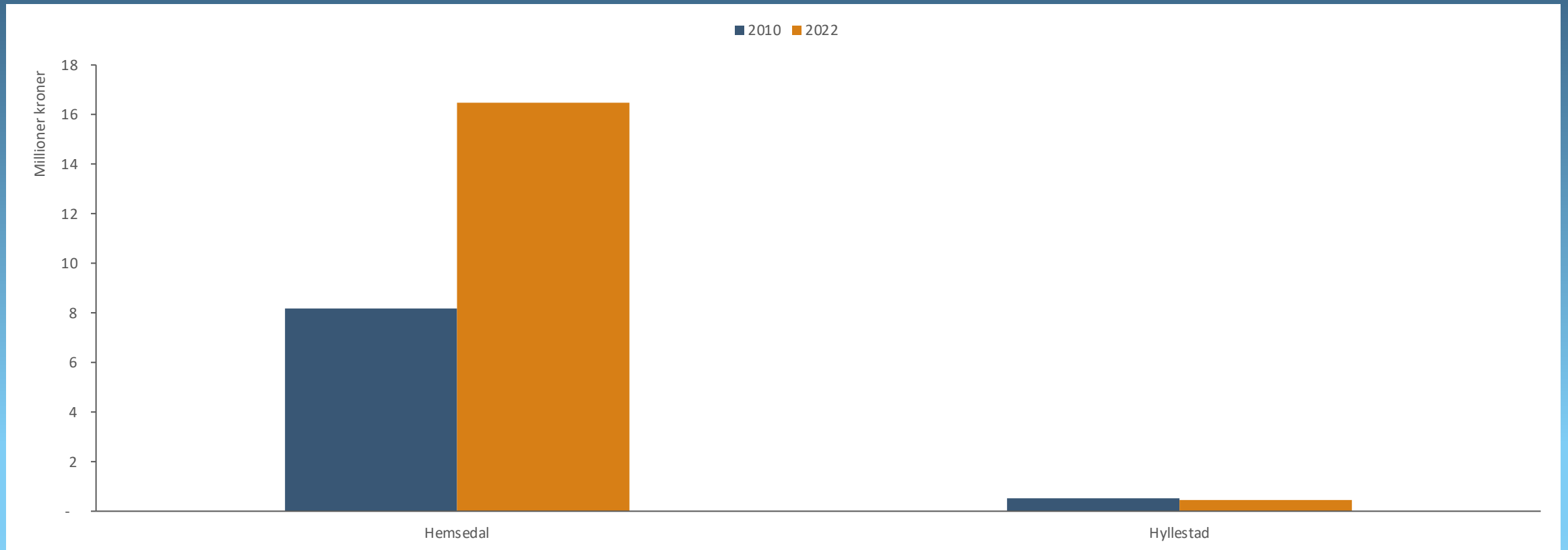

Kilde: SSB (13472)

Utvikling i syssetting i reiselivsnæringen

Utviklingen i skatteinntekter fra reiselivet

Kilde: Menon Economics

Gode reiselivs- kommuner øker innbyggertall

Alle kommuner trenger folk

356: 40% har nedgang

....og folk
trenger...

Foto: Joakim Mangen

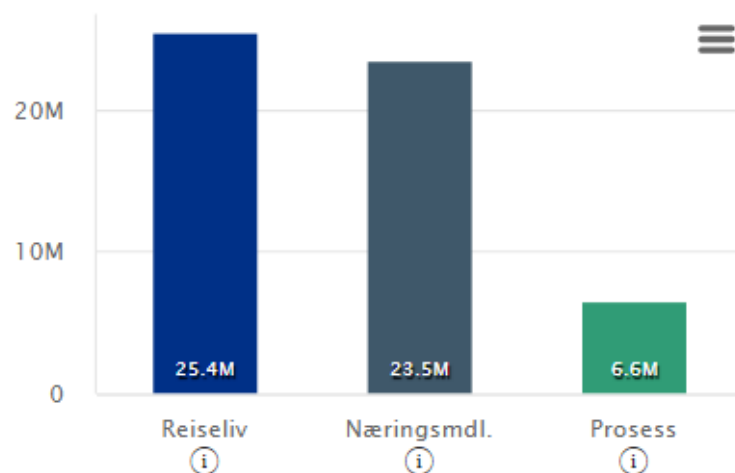
larvik

LARVIK

Antall sysselsatte i reiseliv: 974

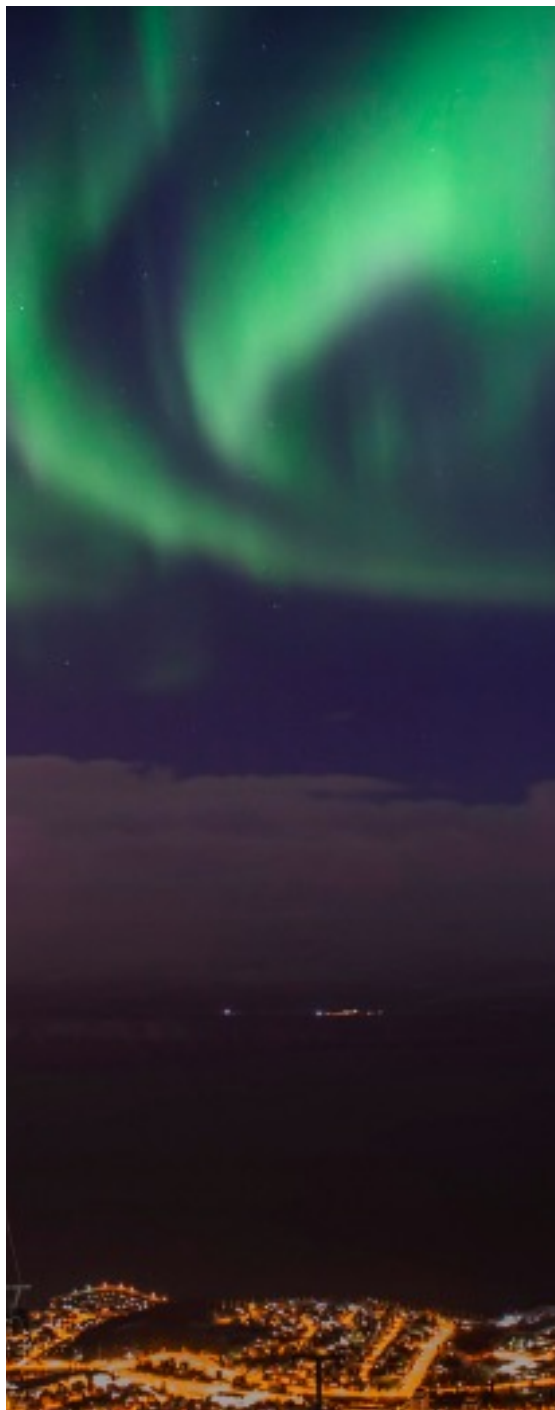
Kommunale inntekter fra personskatt fra sysselsatte innen:

Viktig om tallene

Larvik kommune har netto innpendling av reiselivsansatte. Som en følge av utpendlingen er skatteinntektene til Larvik kommune 13%. Totalt 28,7 millioner kroner.

Kilde: Menon Economics

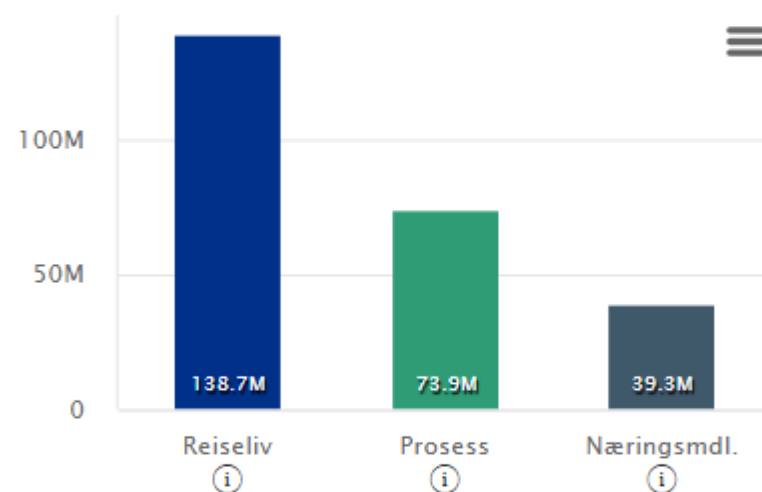
kris

KRISTIANSAND

Antall sysselsatte i reiseliv: 4 066

Kommunale inntekter fra personskatt fra sysselsatte innen:

Viktig om tallene

Kristiansand kommune har netto innpendling av reiselivsansatte. 10% av disse skatteinntektene tilfaller derfor nabokommuner.

Kilde: Menon Economics

**Hvorfor kan vi ta
en større posisjon
i årene framover?**

McKinsey
& Company

Rapport

Norge i morgen

Ti mulighetsnæringer for Norge

«Reiseliv er en av ti mulighetsnæringer for Norge»

Mc Kinsey & Company, 2021

Bli verdens ledende land på bærekraftig høykvalitetsturisme

Nærings- og fiskeridepartementet

Reiseliv blir neste nasjonale eksportsatsing

7.9.2023 17:30:00 CEST | [Nærings- og fiskeridepartementet](#)

Torsdag 7. september annonserte næringsministeren at reiseliv blir den femte eksportsatsingen i regjeringens eksportreform. Hele Norge eksporterer. Satsingen skal bidra til økt eksport og bidra til en mer konkurransedyktig reiselivsnæring som både er mer bærekraftig og lønnsom.

Næringsminister Jan Christian Vestre

MÅL: 50% vekst innen 2030

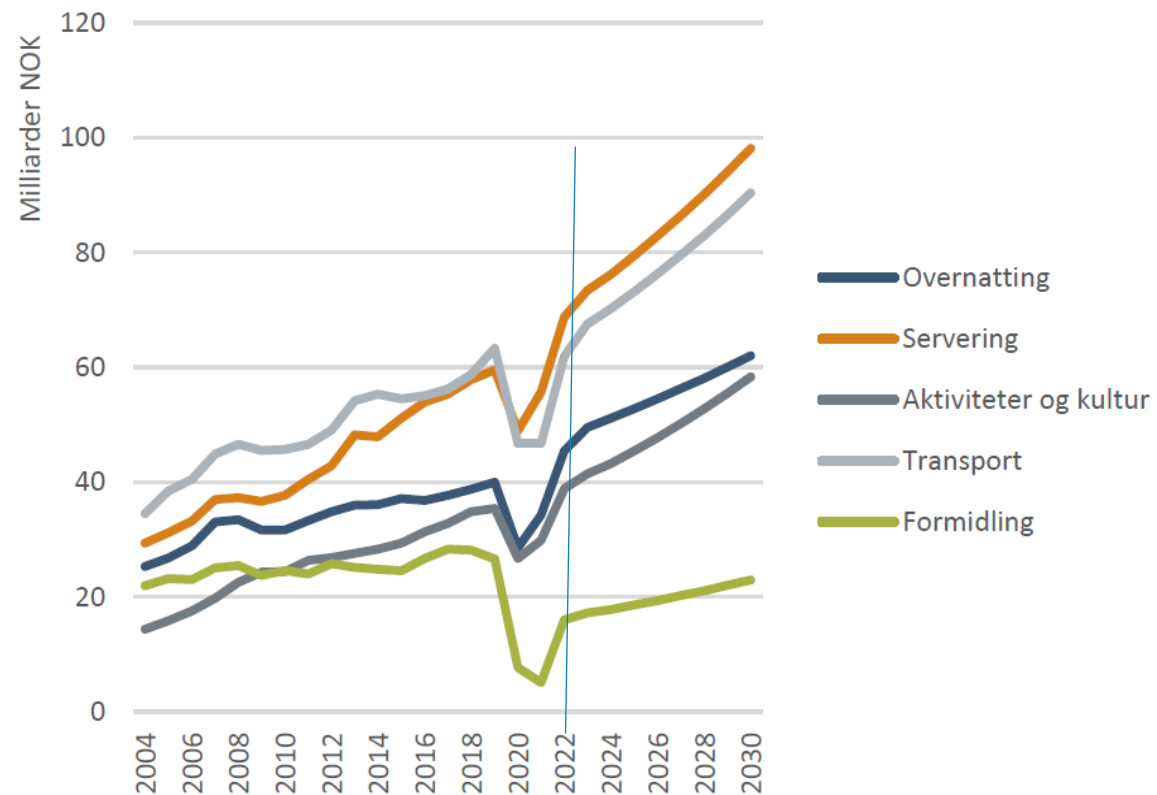
- ønsker vi å bidra til å utvikle en mer konkurransedyktig og lønnsom reiselivsnæring, som skaper helårs arbeidsplasser over hele landet,

....markedsutviklingen må rettes mot målgrupper med høy økonomisk verdi og lavt klimaavtrykk

Reiselivsnæringen fortsetter å vokse

Faktisk og forventet omsetning for fem reiselivsbransjer fra 2004 til 2030.

Kilde: Menon Economics

...og kom raskere tilbake enn spådd

43

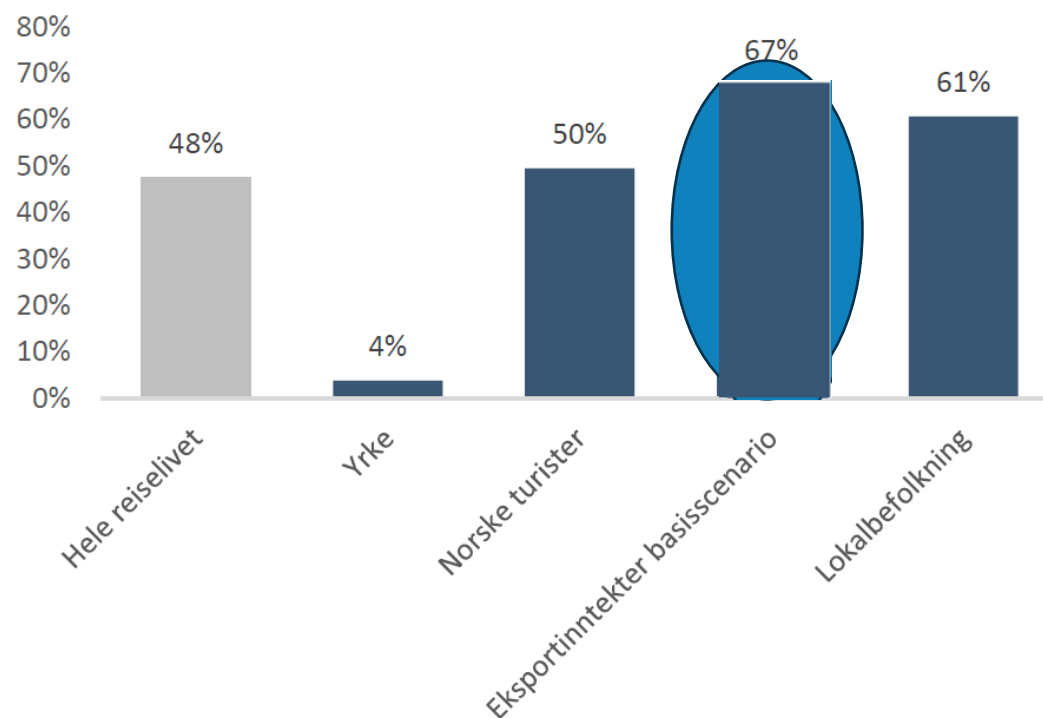
millioner

ekstra

internasjonale
turistankomster
per år 2010-30

Forventer høy eksportvekst

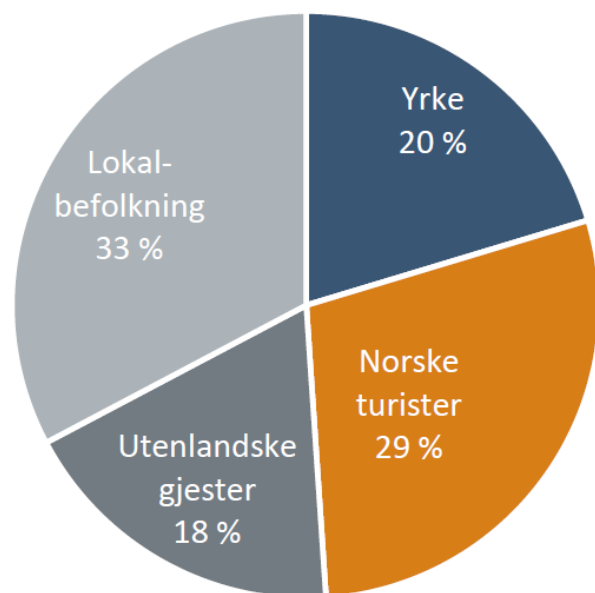
Forventet prosentvis vekst innen **fire kundesegmenter** fra 2019 til 2030.
 Vekst målt i faste 2023-kroner. Kilde: Menon Economics

Utenlandske gjester og lokalbefolkning vil ta andeler mot 2030

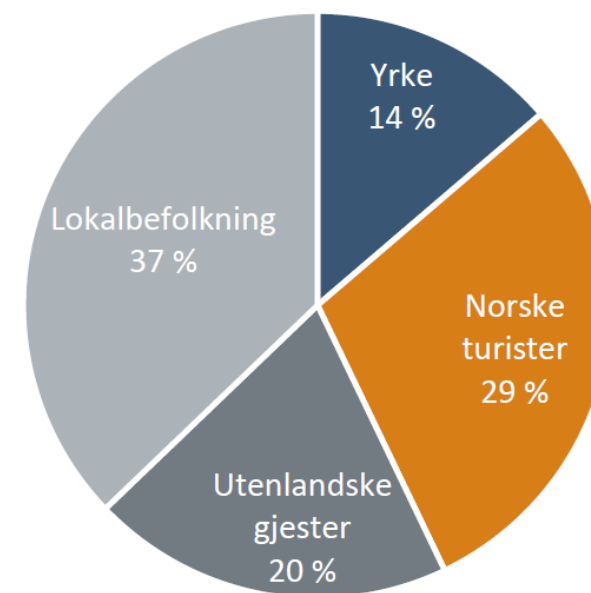
Fordelingen av den totale reiselivsomsetningen på fem kundesegmenter i **2019**.

Kilde Menon Economics

Fordelingen av den totale reiselivsomsetningen på fem kundesegmenter i **2030**.

Kilde Menon Economics

Reiselivsnæringen - kommunens beste venn